1. Harflerin Mahreçlerinden Telaffuzu

Kur'an-ı Kerim'in usulüne ve kendi fonetiğine uygun olarak okunması, Kur'an-ı Kerim'e saygı ve edebin bir gereğidir. Kur'an-ı Kerim'in tertil üzere (ağır ağır) okunması, ilahi bir beyan olmanın yanında[1] Kur'an öğretiminin de esasını oluşturur. Bu nedenle Müslümanlar tarih boyunca Kur'an öğretimine özel bir önem vermiş; bununla ilgili "tashih-i hurûf" adı verilen bir öğretim yöntemi geliştirmiştir.

Kur'an-ı Kerim'i usulüne ve kendi fonetiğine uygun olarak doğru ve güzel bir şekilde okuyabilmek harflerin mahreçlerinin tam ve doğru bir şekilde telaffuz edilmesine bağlıdır. Mahreç talimi, Kur'an tilavetinin alt yapısını oluşturmaktadır. Bu nedenle Kur'an kıraatinde mahreç eğitimi, göz ardı edilemez bir öneme sahiptir.[2]

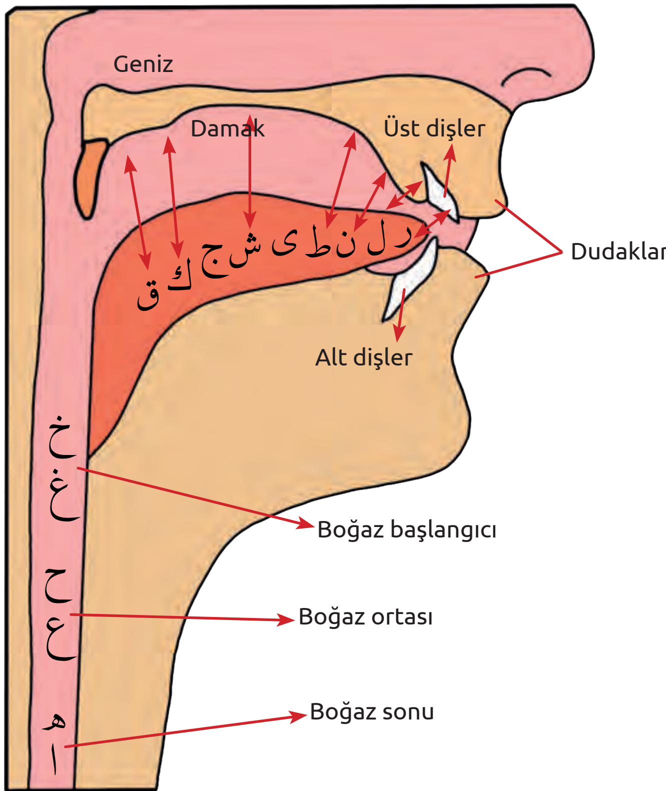
Harflerin mahreçlerinin tam olarak öğrenilebilmesi, "fem-i muhsin" adı verilen iyi bir öğreticinin rehberliğinde, düzenli olarak yapılacak etkinliklerle mümkün olabilir. Kur'an'ı Kerim'i tecvid kurallarına göre okumayı tam anlamıyla kavramanın yolu, imkânlar ölçüsünde hocanın rehberliğinde düzenli olarak talim çalışması yapmaya bağlıdır.

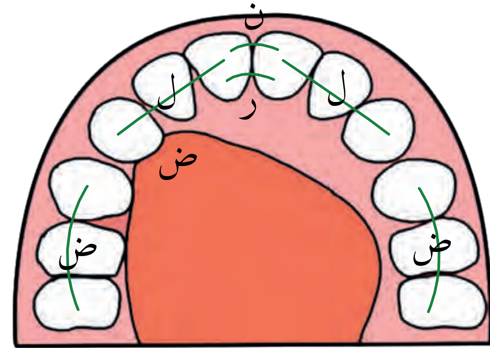
BİLGİ KUTUSU

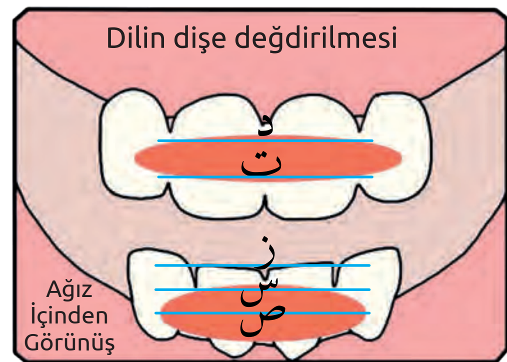
Mahreç, "çıkış yeri" anlamına gelen bir kelimedir. Tecvid ilminde ise "ağzın belirli bir bölgesinde harfin sesinin çıktığı yer" olarak isimlendirilir.

(Demirhan Ünlü, Kur'an-ı Kerim'in Tecvidi, s. 59.)

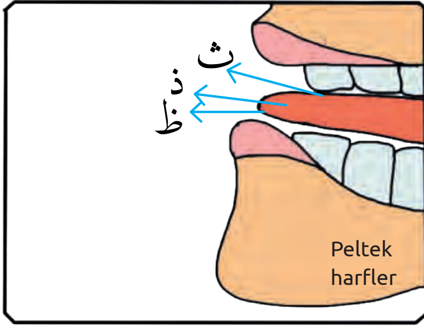
Harflerin Mahreçleri

1 Furkan suresi, 32. ayet; Müzzemmil suresi, 4. ayet.
2 bk. Demirhan Ünlü, Kur'an-ı Kerim'in Tecvidi, s. 56-57; Yavuz Fırat, Kur'an Tilavetinin Kuralları, s. 40.

Üst dişler alt dudağın içine bastırılır.	ف	
Dudaklar yumularak ileri uzatılır.	و	
Dudaklar birbirine değdirilir.	م	
Dudaklar birbirine bastırılır.	ب	

Ağızdaki 3 bölgeden 15 noktadan 28 harfin çıkış yerleri tablosu

Boğaz		
Boğaz sonu	Boğaz ortası	Boğaz başı
ا ه	ح ع	خ غ

Dudak	
Alt dudak ve üst ön dişler	Alt ve üst dudaklar
ف	ب م و

Dil - Diş - Damak							
Dil kökü küçük dilin üstü	Dil ve damak ortası	Dilin ön yanı azı dişler	Dil ucu üst ön dişler	Dil ucu üst ön dişlerin arkası	Dil ucu üst ön dişler	Dil ucu alt ön dişler	Dil ucu ön dişlerin arası
ق ك	ى ش ج	ض	ل ن	ر	ت د ط	ز ص س	ث ذ ظ

GRUPLANDIRALIM

Harfleri mahreç bölgelerine göre gruplayınız.

ب ج ح خ ص ض ظ ع ك م و ه

Dil (diş-damak) Bölgesi:
* ....
* ....
* ....
* ....

Boğaz Bölgesi:
* ....
* ....
* ....
* ....

Dudak Bölgesi:
* ....
* ....
* ....
* ....

BİRLİKTE ÇALIŞALIM

Aşağıdaki harflerin mahreçlerini arkadaşlarınızla birlikte çıkarmaya çalışınız.

اَبْ – اِبْ – اُبْ   اَبَّ – اِبَّ – اُبَّ   اَرْ - اِرْ – اُرْ   اَرَّ – اِرَّ – اُرَّ